

Stanowisko KBiFP
+ o/e
Ug

Warszawa, 6 kwietnia 2012 r.

Pan Senator Kazimierz Kleina
Przewodniczący
Komisja Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

W załączeniu przesyłam stanowisko Business Centre Club dotyczące zmian w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo bankowe, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych. Stanowisko przygotował ekspert BCC ds. prawa bankowego Dr. Remigiusz Stanek.

Z wyrazami szacunku,


Anna Potocka - Domin
Wiceprezes

Stanowisko Business Centre Club

W związku z założonymi zmianami w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego („Kodeks postępowania cywilnego”), ustawy - Prawo bankowe („Prawo bankowe”) ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (druk senacki 43), którego podstawą jest wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego w zakresie, w jakim Trybunał stwierdził, iż art. 95 ust.1 Prawa bankowego w zw. z art. 244 § 1 i art. 252 kodeksu postępowania cywilnego oraz art. 194 ustawy o funduszach inwestycyjnych jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust.1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji, Business Centre Club poddaje pod rozagę analizę następującej kwestii prawnej.

Wraz z projektowanymi zmianami dotyczącymi obecnego brzmienia art. 95 ust.1 Prawa bankowego które mają na celu pozbawienie dokumentów bankowych wymienionych w powołanym przepisie, obecnie przypisanej im mocy urzędowej, nasuwa się pytanie o skutki prawne wywierane przez art. 95 ust. 2 Prawa bankowego.

Zgodnie bowiem z obecnym brzmieniem art. 95 ust.2 Prawa bankowego czynność bankowa lub czynność zabezpieczająca wierzytelność banku stwierdzona dokumentem, o którym mowa w ust.1 (objętego zakresem projektowanych zmian) ma datę pewną od daty tego dokumentu.

Powołana w art. 95 ust.2 Prawa bankowego data pewna jest instytucją zdefiniowaną przez prawo cywilne, które w art. 81 ustawy Kodeks cywilny („Kodeks cywilny”) uzależnia możliwość jej nadania od jej urzędowego poświadczenia (art. 81 § 1Kodeksu cywilnego) lub zgodnie z art. 81 § 2 punkt 1 Kodeksu cywilnego uzależnia jej nadanie od stwierdzenia dokonania czynności prawnej w jakimkolwiek dokumencie urzędowym – od daty dokumentu urzędowego ewentualnie zgodnie z art. 81 § 2 punkt 2 Kodeksu cywilnego czynność prawna ma datę pewną w razie umieszczenia na obejmującym czynność dokumencie jakiegokolwiek wzmianki przez organ państwowy, organ jednostki samorządu terytorialnego albo przez notariusza – od daty wzmianki.

Konstrukcja powyżej powołanej dyspozycji art. 81 Kodeksu cywilnego nie pozostawia wątpliwości, iż założeniem ustawodawcy, mającym na celu ustanowienie swoistej rękojmi stwierdzenia o czasie zawierania lub występowania czynności prawnej, było uzależnienie nadawania daty pewnej od posiadania przez instytucje ją nadające prawa wystawiania dokumentów noszących przymioty mocy urzędowej.

Wobec powyżej przytoczonego stanu prawnego oraz jego ustawodawczego celu, rodzi się pytanie o zasadność i skuteczność nadawania daty pewnej przez art. 95 ust.2 Prawa bankowego dokumentom wymienionym w art. 95 ust. 1 Prawa bankowego, tj. takim, które w obecnie projektowanym brzmieniu pozbawione są mocy urzędowej. Pytanie takie determinowane musi być analizą koherentności art. 95 ust.2 Prawa bankowego w zw. z projektowanym brzmieniem art. 95 ust. 1. Prawa bankowego oraz powyżej wspomnianym już art. 81 Kodeksu cywilnego, który uzależnia nadawanie daty pewnej, generalnie ujmując, od jej urzędowego poświadczenia.

Powstaje zatem pytanie czy po uwzględnieniu zmienionego brzmienia art. 95 ust.1 Prawa Bankowego odbierającego moc urzędową dokumentom bankowym nadawanie daty pewnej tym dokumentom

zgodnie z art. 95 ust. 2 Prawa bankowego pozostanie spójne w zakresie tożsamości przedmiotowej z art. 81 Kodeksu cywilnego. Bez wątpienia bowiem przepisy te rozpatrywać należy łącznie.

Na fakt, iż przepis art. 95 ust. 2 Prawa bankowego jest przepisem specjalnym wobec przepisu art. 81 Kodeksu cywilnego zwrócił uwagę już Sąd Najwyższy w wyroku z 24 lutego 2011 r. (III CSK 157/2010) podkreślając, iż **dla obu przepisów zachowana jest tożsamość przedmiotu** ze względu na fakt, iż oba te przepisy dotyczą daty pewnej. Nie trudno jednak nie zauważyć, iż Sąd Najwyższy dając takie uzasadnienie opierał się na obecnym stanie prawnym, wykazującym w obu przypadkach element tożsamości przedmiotu (moc urzędowa dokumentów potrzebna do stwierdzenia daty pewnej).

Reasumując powstaje pytanie, czy pozbawienie mocy urzędowej dokumentów bankowych nie spowoduje **naruszenia tożsamości zakresu przedmiotowego** art. 95 ust. 2 Prawa bankowego oraz art. 81 Kodeksu cywilnego, który pozbawiłby art. 95 ust. 2 Kodeksu cywilnego mocy prawnej w nadawaniu daty pewnej w rozumieniu art. 81 Kodeksu cywilnego dokumentom bankowym, o których mowa w projektowanym brzmieniu art. 95 ust.1 Prawa bankowego. Zakładając hipotetycznie taki obrót spraw, dokumenty takie, w przypadkach przewidzianych przez prawo, wymagałyby w praktyce ich notarialnego poświadczenia, co niewątpliwie wiązałyby się z dodatkowymi kosztami ponoszonymi przez uczestników obrotu gospodarczego. Biorąc natomiast pod uwagę obowiązujące standardy rynkowe, koszty te ponoszone byłyby zarówno przez banki jak i przede wszystkim przez przedsiębiorców co byłoby niewątpliwie sprzeczne z duchem projektowanych zmian do omawianych tu ustaw.

Business Centre Club, co chciałbym mocno podkreślić, nie jest przeciwko projektowanym zmianom, chciałby jednak, reprezentując interes swoich członków, będący przede wszystkim głosem istotnej części polskich przedsiębiorstw, poddać pod rozagę powyżej wskazane okoliczności, które nawet jeśli pozwalają na dywagacje, pozwolą być może na nieco pogłębioną analizę prawną przedstawionej kwestii oraz w konsekwencji wskażą ewentualną potrzebę wprowadzenia zmian do art. 81 Kodeksu cywilnego.

Opracował:

Remigiusz Stanek
ekspert BCC ds. prawa bankowego
tel. 604 264 450
e-mail: remigiusz.stanek@bcc.org.pl